

Rapport löpande granskning av Kriminalvården 2013

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Kriminalvården (KV) under hösten 2013 genomfört verksamhetsbesök vid anstalterna Hall, Salberga, Tidaholm och Västervik samt vid frivårdskontoren i Fridhemsplan, Göteborg och Jönköping. Utöver detta har ett antal frågeställningar ställts till KV centralt. Denna rapport omfattar granskningen av verkställighetsplanering, arbetsdrift och upphandling.

Granskningen har resulterat i ett antal iakttagelser som Riksrevisionen vill fästa KV:s uppmärksamhet på. Resultatet av övrig revision har avrapporterats muntligen till chefen för enheten Ekonomi och planering då iakttagelserna har bedömts vara av mindre betydelse.

Riksrevisionen önskar information senast 2014-03-14 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen¹ har tidigare avrapporterat brister i styrning och uppföljning av verksamheten inom KV. I revisionen 2013 konstateras att flertalet brister i den interna styrningen och kontrollen avseende verkställighetsplanering, arbetsdrift och upphandling kvarstår. KV bör därför förbättra arbetet med systematisk uppföljning och även beakta iakttagelser och rekommendationer i denna rapport vid upprättandet av årsredovisningen för 2013.

Ofullständiga verkställighetsplaner klarmarkeras

Enligt Fängelselagen (2010:610) och Frivårdsförordningen (1998:642) ska en individuell utformad verkställighetsplan upprättas för varje intagen. I enlighet med regleringsbrevet för KV ska resultatindikatorer om antal upprättade verkställighetsplaner (VSP) för verksamheterna Anstalt och Frivård redovisas i resultatredovisningen. Det finns även återrapporteringskrav i regleringsbrevet om hur KV arbetar med kvalitet, dokumentation och uppföljning av VSP. KV har i en handbok fastställt vilka minimikrav en VSP ska uppfylla för att bli klarmarkerad.

¹ 2012-01-23, dnr 32-2011-0645

DNR:32-2013-0552

KRIMINALVÅRDEN
601 80 NORRKÖPING

BESLUT: 2014-01-22

Riksrevisionen har granskat 120 klarmarkerade VSP, varav 60 på anstalt och 60 inom frivården. Inom båda verksamheterna har ett flertal brister iakttagits i dokumentationen av dessa VSP. Alla bakgrunds- och dynamiska faktorer har till exempel inte beaktats och i ett antal fall brister eller saknas åtgärdsplanen helt för verkställigheten trots att VSP är klarmarkerade. Av de 120 granskade VSP bedömer Riksrevisionen att 29 inte är fullständiga trots att de klarmarkerats. Detta tyder på att en betydande andel klarmarkerade VSP inte uppfyller de minimikrav som fastställts i handboken. Den potentiella effekten blir att andelen redovisade VSP i årsredovisningen är för hög. Om läsaren av årsredovisningen inte kan förlita sig på att upprättade VSP uppfyller de minimikrav som KV fastställt i sin handbok blir informationsvärdet i redovisningen av återrapporteringskravet lågt.

KV:s internrevision har också avrapporterat kvalitetsbrister avseende VSP i sin rapport 2013:02. KV arbetar för närvarande med att utveckla innehållet i VSP men kvalitetsbrister kvarstår under 2013.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar KV att fortsätta förbättra kvalitetssäkringen av VSP för att säkerställa att obligatoriska moment genomförts innan de klarmarkeras.

Riksrevisionen rekommenderar även KV att vid upprättandet av årsredovisningen för 2013 beakta de kvalitetsbrister som iakttagits.

Osäkert om KV når målet för kostnadstäckning i arbetsdriften

KV:s arbetsdrift har som mål enligt regleringsbrevet att direkta kostnader till 50 % ska täckas av avgiftsintäkter. Riksrevisionen konstaterar att ingen av de besökta anstalterna 2013 nådde upp till målet.

KV:s internrevision ifrågasätter i sin rapport 2013:01 tillförlitligheten i redovisningen av den så kallade NI-faktorn som anger kostnadstäckningen eftersom de mottagit varierande svar kring vad som utgör direkta kostnader i organisationen. Riksrevisionen har under höstens granskning gjort samma iakttagelse.

Rekommendation

RIKSREVISIONEN

NYBROGATAN 55
114 90 STOCKHOLM
08-5171 40 00 | WWW.RIKSREVISIONEN.SE

RIKSREVISIONEN

Riksrevisionen rekommenderar KV att fastställa och till verksamheten kommunicera en tydlig definition av vad som utgör direkta kostnader i arbetsdriften och säkerställa att redovisningen i årsredovisningen görs i enlighet med denna.

KV:s uppföljning av upphandling brister

Riksrevisionen har i årets revision gjort två iakttagelser som rör upphandling. Dels har KV inte säkerställt att utbetalt belopp till en konsult hållit sig inom det upphandlade avtalets villkor. Dels har en överenskommelse inom arbetsdriften påträffats där KV åtar sig gentemot en kund att köpa in material från en viss leverantör. Därmed följer myndigheten inte Lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

KV har i slutet på 2012 genomfört en förenklad upphandling enligt LOU, då det var tillåtet med förenklade upphandlingar för kontraktvärden under 1 233 tkr. Kontrakt har tecknats i januari 2013 där ett timarvode på 1 850 kr för två namngivna seniorkonsulter avtalats.

Leverantören har fakturerat 2 279 tkr för utförda tjänster under första halvåret 2013. I den summan inkluderas en kreditfaktura på 250 tkr enligt en muntlig överenskommelse mellan leverantören och KV. Leverantören har även fakturerat 260 timmar á 1850 kr/timmen för fyra personer som inte är namngivna seniorkonsulter enligt avtalet. Enligt muntlig uppgift till Riksrevisionen ska dessa fyra personer ha utfört administrativa uppgifter kopplade till uppdraget.

KV borde ha säkerställt att faktureringen följde avtalet. Riksrevisionen bedömer även att KV borde ha dokumenterat den överenskommelse som gjorts i anslutning till att en kreditfaktura skickats till KV på 250 tkr.

Inom arbetsdriften på en av de granskade anstalterna finns en kund som begär att KV köper in material från en specifik leverantör för att utföra uppdrag inom trädindustri. KV har arbetat enligt detta krav men inte skrivit på något avtal med kunden där de förbinder sig att arbeta på det viset. Genom att köpa in material från en specifik leverantör utan föregående upphandling efterlevs inte LOU och KV gynnar då en specifik leverantör. Flera anstalter har samma kund, det finns därmed en risk för att fler anstalter arbetar enligt samma upplägg.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar KV att införa en regelbunden uppföljning av inköp inom myndigheten för att säkerställa att fakturor från leverantörer överensstämmer med avtal samt för att förbättra efterlevnaden av LOU.

DNR:32-2013-0552

KRIMINALVÅRDEN
601 80 NORRKÖPING

BESLUT: 2014-01-22

Ansvarig revisor Nenus Jidah har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Cristopher Grahl har varit föredragande.

Nenus Jidah

Cristopher Grahl

Kopia för kännedom:

*Regeringen**Justitiedepartementet**Finansdepartementet, budgetavdelningen*